

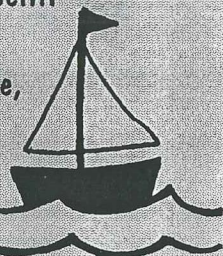
KRAAT TELEAT

15 18. mai 93

Selleks, et mitte ära
uppuda, on vaja ennast rahulikult selili
keerata ja käed-jalad laiali lamama
jätta. Kui nüüd suuri laineid ei ole,
on kõik korras.

(Rahvasuu)

NÜÜD TULEB VALIDA

Möödunud teisipäeval otsustati juhtkonna koosolekul mitmeid olulisi asju.

*1. Vastavalt töölepingu seaduse 2. jao §50 p. 6-le ("Töötaja on kohustatud hoidma töandja äri- ja tootmissaladust ning mitte osutama töandjale ebaausat konkurentsi, sealhulgas mitte töötama töandja loata viimase konkurendi juures.") ETV töötajad reeglina teistes telekanalites, programmides ega neid programme valmistavates videofirmades EI TÖÖTA. Erandiks on vaid juhud, kus ETV ja mõne teise firma vahel on teostamisel koostööprojekt, mis vastavas lepingus fikseeritud. Need, kel pakkumised tööks mitme teleperemehe juures, võivad ETV-s leiba teenida väärtusliku välistegija-freelancerina.

Küll võib ETV vajaduse korral osutada teistele videofirmadele ja programmidele tehnikateenuseid, seda muidugi kehtivate hinnakirjade alusel. Ka leping RTV-ga tuleb lähemal ajal läbivaatamisele.

Seega: ETV-s VÕIVAD TÖÖTADA KÕIK NEED, KES ETV-s EI TÖÖTA, JA KÕIK NEED, KES ETV-s TÖÖTAVAD.

*2. ETV programmide (toimetuste) koosseisud fikseeritakse seisuga 1. juuni k.a. See tähendab, et programmide juhtidele antakse kätte vastava suurusega "rahakotid", mis, tõsi küll, veel ei ole võimelised arveldama transpordi- ja tehnikakulude ning ruumide maksumusega. See tuleb sügisest, omahinna arvutused on alanud. Programmi (toimetuse) sees saab olema võimalus palga- ja honorarifondi vastavalt töötajate tööpanusele ümber jagada. Põhimõtteliselt on mõeldav palgafondi suurendamine ka muude kulude (komanderingurahad, telefonikõned jms.) arvel.

*3. Töötasude maksmisel on plaanis üle minna n.ö. "kinnisele" (= teiste pilkude eest varjatud) süsteemile. Kuidas seda korraldada, peab raamatupidamine lähitulevikus välja mõtlema.

*4. Võeti vastu uus sponsortulude kasutamise kord, mis soodustab senisest enam toimetuste/töögruppide isemajandavat tegevust.

*5. Peadirektor on nõus alates 1. juunist mängu panema 15.000 krooni ETV raha kuus, et maksta lisatasu ETV jaoks eriti väärtuslikele inimestele. Programmide juhid on juba esitanud ettepanekuid selle kohta, kes need kõige-kõige-kõiged võiksid olla.

"Telekraadi" soovitus: püüa end veel kiiresti oma kohaliku juhi silmis eriti väärtuslikuks maalida ja Sul on shansse palgalisale! Nimekiri ei ole veel suletud.

UUED (?) JUHID

Endine raamatupidamise ja ökonomikaosakond on reorganiseerunud

* raamatupidamiseks,
mille eesotsas on
pearaamatupidaja
MADIS SUUTRE
ja

* ökonomikaosakonnaks,
mida hakkab juhatama
MARET SEPP.

Kuni 31. juulini 1993 teeb ta seda lepingu alusel, 1. augustist on ta andnud põhimõttelise nõusoleku ETV ökonomikaosakonna juhtimine oma põhitööks võtta.

Ökonomikaosakonna peaspetsialistina jätkab
MAIE PILT.

* Haridusprogrammi peatoimetajaks on nüüdsest **TIINA KANGRO**, kes asub välja töötama uut haridusprogrammi kontseptsiooni.

Tänaseks kõik.

* Tartu peatoimetuse juhi leidmiseks kuulutatakse sel nädalal välja konkurss.

* Käesolev nädal peaks tooma uudiseid AK-st!

* Ametisse nimetamata on veel ka tehnika innovatsiooni ja hooldustalituse (tehikatalituse?) juht.

UUENEVA ETV UUENDATUD KOLLEGIAALSED ORGANID on

* JUHTKONNA NÕUPIDAMINE (strateegiate väljatöötamine)

* PROGRAMMI NÕUKOGU (programmi kontseptsiooni ja kava projektide läbivaatamine)

* TOOTMISNÕUPIDAMINE (tootmistalituse esindusorgan)

* TEHNIKANÕUKOGU (tehnikapoliitika ja -uueendused)

Jätkab tööd teadusseminar, mis tegeleb juhtimisstrateegia jms-ga.

Juhtkonna liikmetele on antud ülesandeks pakkuda välja ideid ETV hommikukoosoleku muutmiseks.

"Telekraat" omalt poolt on nõus vahendama ka lehelugejate-teletegijate-retsensentide ettepanekuid hommikukoosoleku osas.

ETTEVAATUST, AUTOR!

“Nüüd tuleb ka teil hakata end harjutama sellega, et peate mõtlema, kuidas te teiste poolt loodud oma töös (saadetes) kasutate,” ütles möödunud nädalal Eesti Televisiooni külastanud autoriõiguste spetsialist Arto Alaspää Soomest, kes on ühtlasi ka Rahvusvahelise Fonogrammide Tootjate Liidu Soome filiaali tegevdirektor.

Hr. Alaspääd käis kuulamas vaid tosinat inimese ümber. Küllap annab see tunnistust sellest, et autoriõigused ei ole enamusele veel probleemiks saanud. Seni me ju praktiliselt millegi säärasega tegelnud ei ole. Umbmäärane teadmine, et see samm tsiviliseeritud maailma poole astuda tuleb, on küll olemas, kuid näib veel muretul magedetagusena.

Eesti Vabariigi autoriõiguse seadus on Riigikogu poolt vastu võetud eelmise aasta 11. novembril. Kui vähegi viitsid, loe see igaks juhaks läbi (näit. 22. detsembri “Postimehest”), sest varem või hiljem hakkab see ka Sind Sinu töös puudutama. Eestis on juba tehtud algust autoreid esindavate organisatsioonide loomisega ja juba järgmisel nädalal algavad ETV ja Eesti Autorite Ühingu läbirääkimised lepingu sõlmimiseks, mille alusel hakataksegi autoreid nende loomingukuritarvitamise eest kaitsma. Muide, KUKU-raadio pidavat juba ammu ajast autoritele nende muusika pruukimise eest maksma. Kui Sul veel asjast palju aimu ei ole, siis seadust lugedes saad Sa tõenäoliselt toimumahakkava kohta küllalt hea ülevaate, sest, tsiteerides A. Alaspääd, “on Eesti seaduses, mis küll Põhjamaade vastavate seaduste eeskujul tehtud, väga palju üldist taustainformatsiooni.” Küllap on aga see meie “piraatile dzhunglist pärinemist” arvesse võttes lausa vajalik.

Autoriõiguse kaitsel on meie jaoks kaks külge. Ühelt poolt kaitses see meid kui teletegijaid ja autoreid ning meie endi poolt loodud. Teiselt poolt peame me - niipea kui asi tõeliselt käivitub - küsima nõusolekuid ja täitma lõputul hulgal pabereid selle kohta, kelle toodangut ja kelle esituses me oma saadetes (olgu see taustamuusika või mis tahes) kasutame. Ning lõpuks peab kuskilt olema võtta ka see raha, mida autoritele nende teoste või loomingu pruukimise eest välja maksta. Jääb üle loot, et ei teki olukorda, kus teletegijad vaid oma verbaalsete võimete rakendamisega läbi ajama peavad.

Missugused on ühe või teise teose või esituse levipiirid, missugusteks kujunevad hinnad jm. tingimused - kõik see fikseeritakse konkreetsetes lepingutes autorite või autoreid esindavate organisatsioonide ja nende loomingukasutajate vahel. Nii et siit johtub ka hulk täiendavat tööd meie juristidele ja raamatupidajatele.

Kõik see puudutab eesti autoreid. Välisautorid tulevad mängu hetkest, mil Eesti peaks liituma Berni konventsiooniga. Berni konventsioon, muuseas, pärineb aastast 1886 ja omaaegne Eesti Vabariik oli selle liige (alates aastast 1927). Berni konventsiooni uus redaktsioon pärineb 1971. aastast ja on eeldatav, et ka

nüüdne Eesti kui normaalne maa sellega liitub. Küsimus on vaid selles, millal ta seda teeb. Loomulikult mõjub metslus rahvusvahelise autorikaitses osas halvasti meie prestiižile. Teisalt oli küllap omajagu õigus ka meid mõne kuue külastanud EBU õigusedirektoril Werner Rumphorstil, kui ta ütles välja järgmise mõtte: “Loomulikult on Berni konventsiooniga liitumine lõppkokkuvõttes õige ja eetilise. Kindlasti te ka teete seda. Kas tasub aga teie olukorras sellega ülearu kiirustada?”

Rahvusvahelise autoriõiguste kaitses konventsiooniga ühinemise järel peaksime hakkama maksma ka kõikidele välisautoritele. Hr. Rumphorsti sõnutsi tooks see ainuüksi ETV-le kaasa vajaduse rakendada pidevatel arvutus- ja asjaajamistöödel parikümmend inimest. Rääkimata sellest, et vähemalt 90% kogu autoritele väljastatavast rahast läheks välismaale. Muidugi hakkaksid ka meie autorid saama tasu välismaalt - kui nende loomingut seal pruugitakse.

Pöördugem aga tagasi seaduse juurde. Seaduse kaitses alla kuuluvad mitmesugused teosed, nende osad, loomingu vaheetapid, esitused (§4), ei kuulu aga ideed, kontseptsioonid, andmed, kujundid, organisatsioonide jms. sümbolika, samuti päevauudised (§5).

Autoriõiguse sisu moodustavad autori isiklikud mittevaralised õigused. Siinkohal on oluline, et näiteks ETV-s loodu varalised õigused jäävad ETV-le kui loomingu produtsendile. Seaduse §32 autoriõigusest töölepingu alusel loodud teosele ütleb:

(1) Töölepingu alusel oma otseste tööülesannete täitmise korras loodud teose autoril tekib õigus sellele teosele, kuid autori varalised õigused teose kasutamiseks tööülesannetega ettenähtud eesmärgil ja piirides lähevad üle tööandjale, kui lepingus ei ole ette nähtud teisiti.

(2) Autor võib iseseisvalt kasutada oma otseste tööülesannete täitmise korras loodud teost tööülesannetega ettenähtud eesmärgil ainult tööandja eelneval nõusolekul, näidates ära ka tööandja nime või nimetuse.

(3) Autor võib iseseisvalt kasutada oma otseste tööülesannete täitmise korras loodud teost eesmärgil, mis ei ole tema tööülesannetega ette nähtud, kui töölepingus ei ole ette nähtud teisiti. Sellisel teose kasutamisel tuleb ära näidata tööandja nime või nimetuse.

(4) Õigusaktides ettenähtud juhtudel makstakse tööülesannete täitmise korras loodud teose autorile lisaks töötasule (palgale) ka autoritasu teose kasutamise eest. Autoritasu maksmine võidakse ette näha ka tööandja ja autori vahelise kokkuleppega.

Tõenäoliselt saab ka meie uutes töölepingutes olema fikseeritud, mis õigused kellele (teose levitamise puhul) täpselt on.

§33 autoriõigusest audiovisuaalsele teosele ütleb:

(1) Audiovisuaalseks teoseks loetakse mis tahes teost, mis koosneb korrapäraselt seotud

kujutisest, koos neid saatvate helidega või ilma helideta, jama on ette nähtud näitamiseks vastavate tehniliste vahenditega (kinofilm, telefilm, videofilm jne.).

(2) Autoriõiguse audiovisuaalsele teosele kuulub selle autorile või ühistele autoritele - rezhissööri, stsenaariumi autorile heliloojale, operaatorile ja kunstnikule, kuid autori varalised õigused lähevad üle teose produtsendile, kui lepinguga ei ole kindlaks määratud teisiti. Producersendile ei lähe üle varalised õigused audiovisuaalses teoses kasutatud muusikateoste suhtes.

(3) Teose produtsendiks loetakse füüsilist või juriidilist isikut, kelle finantseerimisel ja juhtimisel teos on loodud.

(5) Rezhissööri, stsenaariumi autorile ja heliloojale, aga samuti stsenaarse plaani, dialoogi ja diktoriteksti autorile, kunstnikule, operaatorile, koreograafile, helioperaatorile ja teistele audiovisuaalse teose loomises osalenud isikutele kuulub autoriõigus oma teosele, mis moodustab iseseisva tähendusega osa audiovisuaalses teoses ja mida saab kasutada sõltumatult teosest kui tervikust. Sellise teose osas varaliste õiguste teostamine võib toimuda iseseisvalt, kui lepinguga pole ette nähtud teisiti, kuid tingimusel, et selline kasutamine ei kahjusta teose kui terviku kasutamise huvisid.

Kokkuvõtteks ütles autoriõiguse spetsialist Soomest hr. Arto Alaspää (heatahtlikult), et kui Soomes on seaduse kaitses all kunstnikud, muusikud, lauljad, tantsijad ja muud esinejad, siis Eestis on neile lisatud ka veel tsirkuseartistid ja zhonglöörid.

P.S. Kui Sa veel ei tea, siis võta teadmiseks, et ETV-s on olemas oma spetsialist, kes tegeleb autoriõiguste küsimustega. Ta istub toas 606 ja tema nimi on Tiina Sepa.

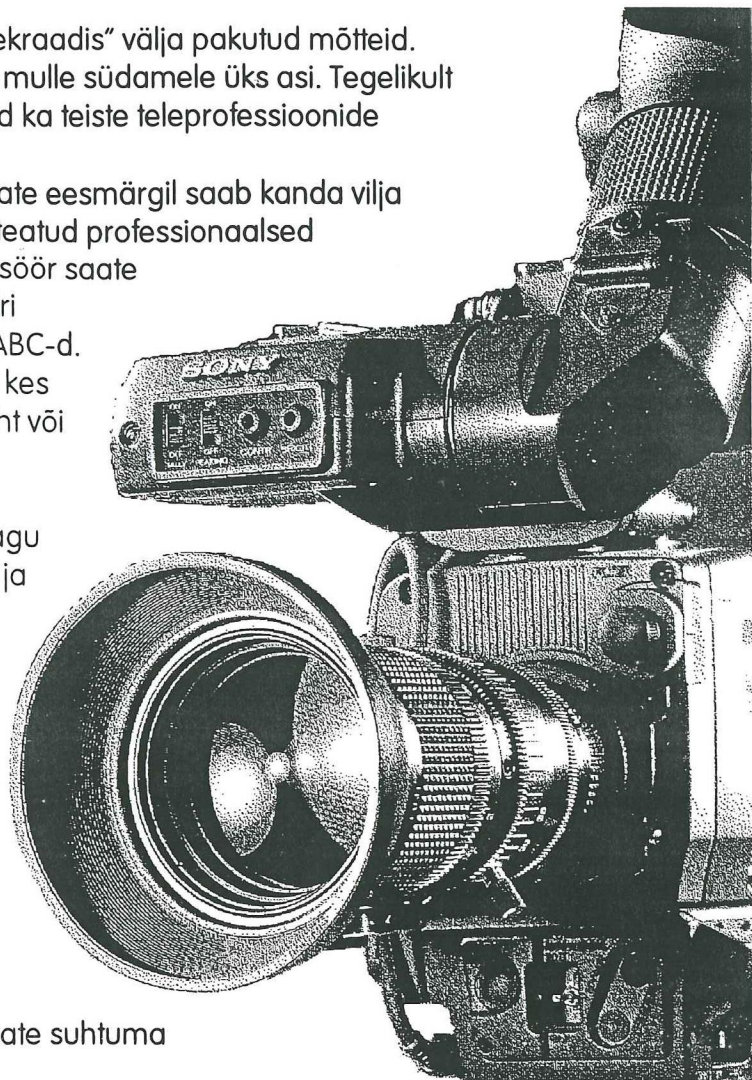
“Telekraadil” aitasid ülevaadet koostada Renita Timak ja Tiina Sepa./

JÜRGENS, ALUSTAME PARALLEELSELT KA MUUGA!

Lugesin huviga Sinu poolt eelmises "Telekraadis" välja pakutud mõtteid. Olen täielikult selle kõige poolt. Ometi jäi mulle südamele üks asi. Tegelikult puudutab see samahästi kui operaatoreid ka teiste teleprofessioonide esindajaid.

Sa rääkisid kenasti koostööst. Kuid koostöö hea saate eesmärgil saab kanda vilja siiski vaid siis, kui mõlemal poolel on juba olemas teatud professionaalsed oskused. Sa ei saa eeldada, et toimetaja või rezhissöör saate ettevalmistamise sildi all operaatorile seletab kaadri kompositsiooni põhitõdesid või fookuse hoidmise ABC-d. See on väljaõppimise küsimus ja ei puuduta meid, kes me tahame operaatoriga rääkida sellest, kuidas üht või teist ideed või taotlust kõige paremini realiseerida. Meil on väga häid OPERAATOREID. Aga meil on ka küündimatuid, hooletuid ja laisku operaatoreid. Nagu ka toimetajaid ja rezhissööregi. Nagu valgustajaid ja helimehigi.

Mõtleme parem selle peale, kas me saaksime kuidagi majas korraldada koolitust. On selge, et vastavatel erialadel Eestis välja õppida ei saa. On ka selge, et kõik ükshaaval välismaal kursustel käima ei mahu. Siis järelikult ei jäägi muud üle, kui ise asjaga algust teha. Oli kuulda, et siin käisid humanitaarinstituudi üliõpilased midagi õppimas. Hakkame parem oma maja inimesi õpetama! Alustame sellest.

Ma ei taha oma nime öelda, sest siis te hakkate suhtuma

VÄLISTALITUS TEATAB.

Endise N Liidu sise- ja välispassiga Venemaale sõiduks pole viisat vaja. Eesti passi omanikud peavad aga enne sinnasõitu viisa hankima.

Viisa saamiseks tuleb minna Venemaa saatkonna konsulaarosakonda Pikk t. 19. Vastuvõtt teisipäeval ja reedel kell 10-12. Viisa vormistatakse nädala jooksul.

Viisa taotlemiseks on vajalikud:

1. Kutse - kiri, faks või teleks, milles on näidatud kes, keda, kuhu, milleks ja milliseks ajaks kutsub.
2. Eesti pass.
3. 3 fotot.
4. Viisaankeet (antakse saatkonnast).

Viisamaks: 1 kuuks 25.- krooni, 3 kuuks 130.- krooni.

Praegu kehtivate ettekirjutuste järgi (loodame, et need siiski varsti muutuvad) välistalitus siin kaasa aidata ei saa.

Jõudu kõigile Venemaale reisijaile!

Kui TV tehnika on primitiivne ja tootmis-tehniline baas madalalt arenenud, õpib kogu loominguline personal primitiivselt töötama. Ja vastupidi: kui loominguliste töötajate käsutuses on kaasaegne tehnika ja kõigiti nõuetele vastav tootmis-tehniline baas, on ka ideoloogilise töö võimalused rikkad ja tulemused efektiivsed.

(L. Piip, ETV juhtkonna nõupidamine, mai 1968)

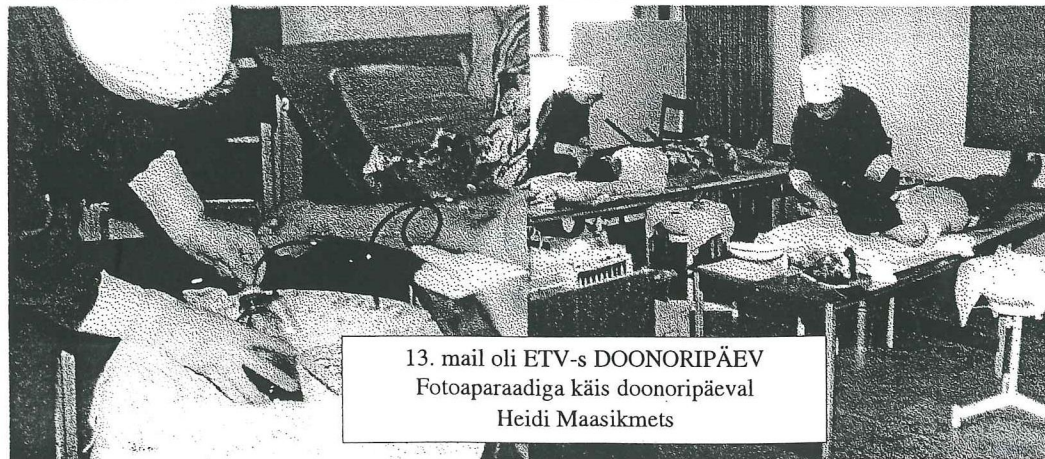
Ajavahemikul 1. juuni 1992 - 1. juuni 1993 on väljaspool Eestit teleasjandust õppimas käinud rida inimesi. Kuna ETV-l säärase projektide finantseerimiseks praktiliselt rahalist katet pole, on sõidud sõltunud sellest, kes kust raha leiab. Osa õppereise on saanud toimuda tänu ETV headele suhetele

KES JA MILLAL JA KUS JA MIDA JA KUIDAS?

Bornholmi BMC ja YLE-ga. Osade sõitude jaoks on rahalised võimalused mõnest organisatsioonist või fondist välja võidelnud minnatahtjad ise. Osade puhul on kaasa aidanud nüüd laiali lagunenud ETV arendusdirektsioon (metoodika-osakond), kelle kaustade põhjal järgnev nimekiri koostatud on.

KES	MILLAL	KUS JA MIDA	KUST RAHA
Tiina Kangro	09.-12. '92	Hollandi Rahvusvah. Raadio ja TV Õppekeskus; haridusprogr. tootmise kursus	UNESCO + Avatud Eesti Fond (AEF)
Heidi Pruuli	11. '92	YLE; TV-managemendi ja tuplatiimi tehnika kursused	ETV
Tarmo Krimm	11. '92	CNN	CNN + AEF
Enn Eesmaa Vladimir Velman Kalev Vapper	12. '92	BMC Bornholmil, TV uudisteajakirjanike kursused	BMC
Peeter Urtson Toomas Jürgens	01. '93	YLE; seminar "Kuva ja ääni"	ETV + YLE
Anne Raiste	02. '93	RTL Plus, Berliin; uudistetoimetuse töö	UNESCO
Kalle Mikhels Rita Väär Ago Gashkov Peeter Tungal	02. '93	BMC Bornholmil; TV uudisteajakirjanike kursused	BMC
Margus Malm Aivar Grumberg	03. '93	Moskva; teleoperaatorite kursused	ETV
Priit Hummel	01.-04. '93	Euroopa Filmikolledzh Taanis	Taani Demokraalik Fond
Toomas Jürgens Marika Tuus Pavel Ivanov Rein Joamets	04. '93	BMC Bornholmil; TV	BMC uudisteajakirjanike kursused

Võib-olla on keegi oma kulu ja kirjadega veel kuskil käinud, aga ametlike kaustade järgi on see kõik. Vähe küll, aga isegi palju, eks! Küsi nimetatute käest, mida nad seal õppisid ja selgeks said. Saad Sinagi haisu ninna.

13. mail oli ETV-s DOONORIPÄEV
Fotoaparaadiga käis doonoripäeval
Heidi Maasikmets

MÜÜK

- Müüa uus diktofon CRAIG (automaatne käivitus, sisseehitatud valjuhääldi, lisamikrofoni ja kõrvaklappide külgeühendamise võimalus), sobilik professionaalseks ajakirjanikutööks. Hind 600.- krooni. Samuti müüa helikassette RAKS C-90SX (normal). Kvaliteet kontrollitud, hind 13.- krooni. Pöörduda Tõnu Presjärve poole helirezhiissööride tuppa, tel 43 45 22, kodus 49 55 68.

**KRAAT
TELE-**

**Tehtud
KUNGLA
DIALOG CP
arvutit**

Kirjutage meile, joonistage meile.
(Postikana, nov. 1983)
Vahendame küsimusi

Toimetaja TIINA KANGRO (tuba 210, tel. 4642)
Heiki Meeri, Riho Raie, Tarmo Tilsen (tuba 105, tel. 4605)
Fotod: MM Mammuti ja ETV arhiivid, H. Maasikmets, P. Sirge
Paljundatud ETV paljunduskontoris